

SIĞIRDA RASTLANILAN OS ROSTRALE OLGUSU

Hüseyin YILDIZ*

ÖZET

Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Anatomi A.B.D.'da bilinen yöntemlerle diseke edilen sığır kafatasında os rostrale'ye rastlanılmıştır. Kemik os incisivum üzerinde ve 1.4 cm. cranio-caudal, 1.2 cm. latero-lateral uzunluğa, 1 cm. yüksekliğe sahipti.

Anahtar Kelimeler: Bos, os rostrale

SUMMARY

Rostral Bone in the Ox

Rostral bone was seen on a ox skull, which was dissected with known methods at the Department of Anatomy, Faculty of Veterinary Medicine, University of Uludağ. The bone was on incisive bone and had 1.4 cm. cranio-caudal, 1.2 cm. latero-lateral length and 1 cm. height.

Key Words: Ox, rostral bone

GİRİŞ

Os rostrale domuzda daima, sığırda ekseriya bulunan bir kemiktir. Septum nasi'nin apical nihayetinde eklenmiş olan bu kemik domuzda üçgen şeklindedir. Kedide kısmen incisivum üzerine oturmuş, ucu ise burun kemiğinin apical nihayetine rastlamıştır¹. Sus'ta burun kemiği ile septum nasi'nin önünde bulunan üçgen-piramit şeklinde ufak bir kemiktir. Tabanı os incisivum'a oturur, bos'ta bazen bulunabilir, diğer türlerde yoktur². Bu kemik normalde domuzların burnunda, ergin sığırların üst dudığında os incisivum'un dorsal'inde bulunur. Septum nasi'nin rostral ucuna ilişiktir. Domuzda dorsal yüzü hafifçe konveks'tir. Ortada bir çentik vardır. Yan yüzler önden arkaya doğru gittikçe birleşir. Bu yüzler bir dereceye kadar konkavdır ki bunlar içinde septum nasi'nin bulunduğu bir olukla ayrılırlar³.

* Araş. Gör. Dr.; U.Ü. Vet. Fak. Anatomi Anabilim Dalı, Bursa-TÜRKİYE

Os rostrale'nin dorsal yüzü üzerinde birer median oluk bulunur. Bu kemik burun ucunun kuvvetlenmesini sağlar¹. Sığırdan os rostrale az yada çok piramid şeklinde, ventral yüzü hafifçe kabarık, dorsal yüzü ise konkavdır. Rostral yüzü üç köşelidir ve bir derin oluk vasıtasıyla kanat şeklindeki yan yüzlerden ayrılır. Yan yüzlerin caudal kenarında düzensiz çıkıntılar mevcuttur³. Üç yüzü bir safihaya benzeyen bu kemiğin üzerinde çıkıntılar olduğu gibi, yan taraflarında da kanatları vardır. Tamamen önemsiz olmayan bu kemik bilhassa yaşlı hayvanlarda bulunur¹.

MATERYAL ve METOD

Bursa ili Akçalar mezbahasından temin edilen erkek boz ırk kafası U.Ü. Veteriner Fakültesi Anatomi A.B.D.'da derisi soyulduktan sonra kaynatıldı. Bu işlemi takiben iyice temizlenen kafatası incelendi. Os rostrale'nin yerleşim yeri tespit edildikten sonra morfolojik özellikleri saptandı. Kumpas ile ölçümleri alınarak, fotoğrafı çekildi.

BULGULAR

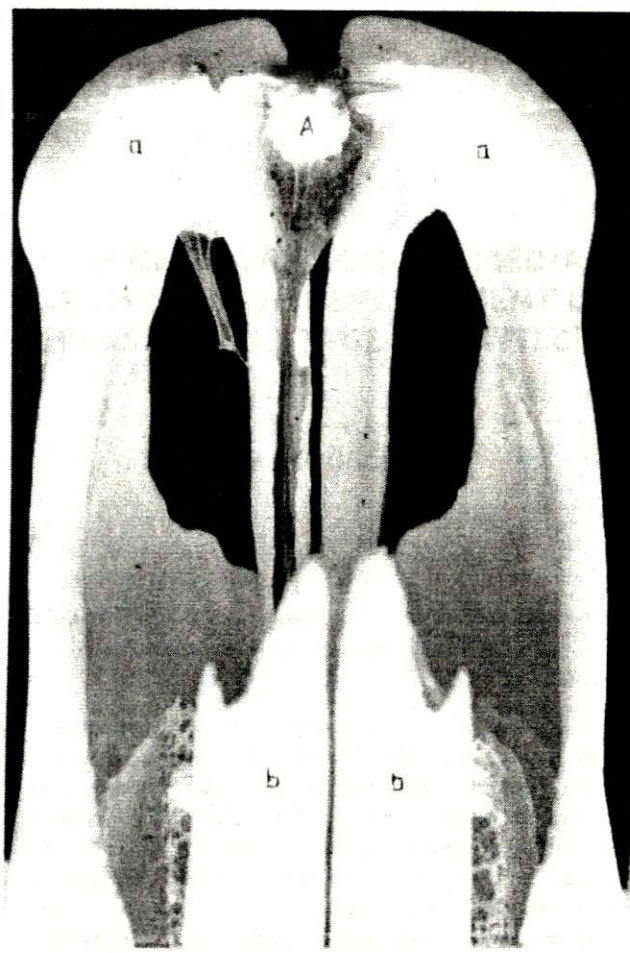
Os rostrale'ye Bursa ili Akçalar mezbahasından temin edilen boz ırk kafatasında os incisivum'un cranial ucunun dorsal yüzü üzerinde cartilago septi nasi'ye oturmuş durumda rastlanıldı. Hafifçe dorsoventral basık irice bir nohut tanesi büyüklüğünde ve görünümünde olan kemiğin ölçümlerine ait değerler Tablo-I'de verilmiştir. Dorsal yüzü düz olup hafif girinti ve çıkıntılara sahiptir. Ventral yüzü ise ventral'e doğru konveks'tir. Yan yüzlerinde birer adet derin oluk tespit edilmiştir (Resim-1).

Tablo: I
Os Rostrale'ye Ait Ölçümler (cm.)

	Cranio-caudal uzunluğu	Latero-lateral uzunluğu	Yükseklik
Os rostrale	1.4	1.2	1

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmamızda, sığırlarda nadiren rastlanan os rostrale'nin yerleşim yeri ve morfolojik özelliklerine ait bulgularımızın literatür^{1,2,3} bilgileri ile paralellik arzettiğini gördük. Kemiğe ait morfometrik bilgilerle konunun daha detaylı olarak ortaya konması amaçlanmıştır.

Resim: 1

Siğırda Os Rostrale (Rostral Bone in the Ox)

A: Os Rostrale a: Os Incisivum b: Os Nasale c: Cartilago Septi Nasi

KAYNAKLAR

1. DOĞUER, S., ERENÇİN, Z.: Evcil hayvanların komparativ osteolojisi, "Ellenberger-Baum'un Die Vergleichenden Anatomie der Haustura" adlı eserinin 18. Baskısından, A. Ü. Vet. Fak. Yayınları, 158, A.Ü. Basımevi, 133, (1962).
2. ÖZGÜDEN, T., BAHADIR, A.: Veteriner Anatomi, Hareket Sistemi, U.Ü. Vet. Fak. Yayınları, 27, (1996).
3. NICKEL, R., SCHUMMER, A., SEIFERLE, E.; The anatomy of the domestic animals, Vol I, Verlag Paul Parey, Berlin-Hamburg, 120, (1986).

Yazının Geliş Tarihi: 15.09.1998